

SZLAK łącznikowy Pruskich Rodów Kwitajny – Klekotki, czarny kolor znaków

Zarządzany przez Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski LGD w Elblągu

Długość szlaku: wytyczony i uzgodniony: 13,5 km, oznakowany: 0,0 km

Przebieg szlaku: Kwitajny – 0,0 km, Markowo – 9,72 km, Klekotki – 13,51 km.

Rodzaj nawierzchni: drogi szutrowe - 6,81 km, drogi asfaltowe - 4,10 km, drogi gruntowe - 2,54 km, bruk - 0,06 km

Charakterystyka szlaku: Łącznikowy szlak z Kwitajny (Gmina Pasłęk) do Klekotek (Gmina Godkowo) wprowadza szlaki Krainy Bizonów do sieci szlaków Krainy Kanału Elbląskiego poprzez Szlak Pocztyliona biegnący z Elbląga do Gorynia. Łączy także szlaki rowerowe Krainy Bizonów z siecią szlaków LGD w Łukcie (Związek Stowarzyszeń Krainy Drwęcy i Pasłęki poprzez zielonym szlak rowerowy biegnący pętlą po gminie Morąg (Morąg – Nowy Dwór – Chojnik – Kępa Kalnicka – Kalnik – Złotna – Markowo – Strużyna – Jurki – Morąg, długość szlaku 40,3 km). Początek łącznikowego szlaku zaczyna się przy skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej nr 527 i drogi powiatowej Nr 1169N w Kwitajnach. Koniec szlaku przewidziano w Klekotkach przy Hotelu Młyn Klekotki Resort & SPA. Szlak prowadzi głównie drogami szutrowymi i asfaltowymi, na niewielkim odcinku gruntowymi. Na ten szlak zalecane są rowery o szerokich oponach, gdyż po deszczu występuje błoto. Natężenie ruchu jest niewielkie poza fragmentem drogi wojewódzkiej, gdzie rowerzyści muszą zachować szczególną ostrożność.

Na szlaku można podziwiać krajobraz i panoramę doliny rzeki Wąskiej stanowiącej Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Wąskiej oraz dwie ciekawe miejscowości będące siedzibami dwóch pruskich rodów: Kwitajny – ród Dönhoffów, Markowo – ród Dohnów, a także Klekotki z ciekawym zagospodarowaniem turystycznym dawnego zespołu młyna wodnego.

Atrakcje: Kwitajny – pruska wieś czynszowa z XIII wieku z majątkiem rycerskim, potem ziemskim. Dönhoffowie byli właścicielami Kwitajny od 1744 roku. W latach 1714-1719 wybudowano kościół, przed 1840 powstał pałac z oranżerią i parkiem krajobrazowym. Na cmentarzu znajdują się nagrobki z 1704 roku. Na końcu wsi, na skraju parku znajduje się pomnik ofiar I wojny światowej. Kwitajny to wieś folwarczna, pięknie położona nad kilkoma stawami. W 2009 roku Kwitajny zamieszkiwało 215 osób, w tym 102 mężczyzn i 113 kobiet. Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku we wsi funkcjonowało 65 gospodarstw domowych. W 23 budynkach istniało 71 mieszkań, w tym 41 pochodzące sprzed 1918 roku, 19 z lat 1918-44, 1 z lat 1945-70, 5 z lat 1989-2002. W 2011 r. w sektorze prywatnym było zarejestrowanych 8 podmiotów gospodarczych, w tym 1 w dziale leśnictwo, 1 - produkcja artykułów spożywczych, 2 - budowlane roboty specjalistyczne i 4 w usługach.

Markowo – dawna siedziba rodu zu Dohna. Pałac nie przetrwał do naszych czasów, a jego odbudowa nie ma nic wspólnego z historyczną budowlą. Ocalał rozległy park krajobrazowy, dom zarządcy folwarku, domy mieszkalne, zniszczony pomnik ofiar I wojny światowej. Około 1,5 km za wsią na skraju doliny rzeki Wąskiej w lesie znajduje się oryginalny cmentarz rodowy Dohnów. W 2009 roku w Markowie zamieszkiwało 345 osób, w tym 192 mężczyzn i 153 kobiety. Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku w Markowie funkcjonowało 103 gospodarstwa domowe. W 36 budynkach istniało 95 mieszkań, w tym 40 pochodzące sprzed 1918 roku, 33 z lat 1918-44, 14 z lat 1945-70, 6 z lat 1971-88. W 2011 roku w sektorze prywatnym były zarejestrowane 4 podmioty gospodarcze, w tym 2 w budownictwie i 2 w usługach – handel hurtowy.

Klekotki – powstałe w czasach średniowiecznych w dolinie rzeki Wąskiej jako osada i zespół młyna wodnego. W latach 1591-1945 były własnością rodu zu Dohna z Markowa, a młyn był dzierżawiony

kolejnym rodzinom młynarzy. Do młyna należało 95 ha gruntów. Po 1945 roku młyn zaczął ponownie działać do lat 60-tych XX wieku. W latach 1975-79 zamieniono go na Ośrodek Szkoleniowy Urzędu Wojewódzkiego w Elblągu. Od 1990 roku był zarządzany przez Urząd Miejski w Elblągu, a w 1995 roku został sprzedany spółce TIRSPED z Warszawy. Od 2000 roku obiekt funkcjonuje jako Hotel Młyn Klekotki Resort & SPA. Posiada 35 pokoi i 7 apartamentów, 2 sale konferencyjne na 50 i 100 osób, stylową restaurację, winiarnię, werandę, ogród zimowy, miejsce biesiadne pod 600-letnim dębem, kort tenisowy, wypożyczalnię rowerów.

Opracowano na podstawie materiałów zebranych przez K.Mieczkowski, M.Tomaszewski i Banku Danych Lokalnych GUS.